

PREDMET OCHRANY NÁRODNÉHO PARKU SLOVENSKÝ KRAS

Predmetom ochrany Národného parku Slovenský kras sú predovšetkým:

Biotopy európskeho významu

Br 6 (6430) Brehové porasty deväťsilov, Kr 2 (5130) Porasty borievky obyčajnej, Kr 6 (* 40A0) Xerothermné kroviny, Lk 1 (6510) Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk 5 (6430) Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Ls 1.3 (* 91E0) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls 2.2 (* 91G0) Dubovo-hrabové lesy panónske, Ls 3.1 (* 91H0) Teplomilné submediteránne dubové lesy, Ls 4 (* 9180) Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls 5.1 (9130) Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls 5.2 (9110) Kyslomilné bukové lesy, Ls 5.4 (9150) Vápnomilné bukové lesy, Ls 6.2 (91Q0) Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Pr 3 (* 7220) Penovcové prameniská, Pi 5 (* 6110) Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch, Sk 1 (8210) Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk 6 (* 8160) Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Sk 8 (8310) Nesprístupnené jaskynné útvary, Tr 1 (6210) Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte, Tr 1.1 (* 6210) Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae*, Tr 2 (* 6240) Subpanónske travinno-bylinné porasty, Tr 5 (6190) Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty, Tr 8 (* 6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

Biotopy národného významu

Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk 7 Psiarkové aluviálne lúky, Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc, Kr 8 Vřbové kroviny stojatých vôd, Kr 9 Vřbové kroviny na zaplavovaných brehoch vôd, Tr 6 Teplomilné lemy, Tr 7 Mezofilné lemy, Ls 2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls 3.51 Sucho- a kyslomilné dubové lesy

Biotopy druhov rastlín európskeho významu

zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), včelník rakúsky (*Dracocephalum austriacum*), hadinec červený (*Echium maculatum*, syn. *E. russicum*), feruľa Sadlerova (*Ferula sadleriana*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), peniažtek slovenský (*Noccaea jankae*, syn. *Thlaspi jankae*), rumenica turnianska (*Onosma viridis*, syn. *O. tornensis*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), poniklec otvorený (*Pulsatilla patens*)

Biotopy druhov rastlín národného významu

vstavač ploštičný (*Anacamptis coriophora*, syn. *Orchis coriophora*), kozinec mechúrikatý pravý (*Astragalus vesicarius* subsp. *vesicarius*, syn. *A. v.* subsp. *albidus*), klasovec sivastý pravý (*Asyneuma canescens*, subsp. *canescens* syn. *A. c.* subsp. *salicifolium*), ostrica krátkošijová (*Carex brevicollis*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), krupinka obyčajná (*Crupina vulgaris*), vstavačovec strmolistý pravý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), vstavačovec strmolistý

krvavý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *haematodes*), vstavačovec strmolistý neskorý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *pulchella*), vstavačovec (vemeniček) zelený (*Dactylorhiza viridis*, syn. *Coeloglossum viride*), kruštík drobnolistý (*Epipactis microphylla*), kruštík pontický (*Epipactis pontica*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), kruštík modrofialový (*Epipactis purpurata*), kandík psi zub (*Erythronium dens-canis*), mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*), smrečinovec plazivý (*Goodyera repens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica voňavá (*Gymnadenia odoratissima*), kosatec nízky pravý (*Iris pumila* subsp. *pumila*), kosatec sibírsky (*Iris sibirica*), hrachor hrachovitý (*Lathyrus pisiformis*), ľalia cibul'konosná (*Lilium bulbiferum*), modruška pošvatá (*Limodorum abortivum*), kurička štetinatá (*Minuartia setacea*), modrica širokolistá (*Muscari botryoides*), vstavač trojzubý (*Neotinea tridentata*, syn. *Orchis tridentata*), vstavač počerný pravý (*Neotinea ustulata* subsp. *ustulata*, syn. *Orchis ustulata* subsp. *ustulata*), vstavač počerný letný (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*, *Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*), tarica krivoľaká rôznolistá (*Odontarrhena tortuosa* subsp. *heterophylla*, syn. *Alyssum tortuosum* subsp. *heterophyllum*), rumenica piesočná (*Onosma arenaria*), vstavač mužský poznačený (*Orchis mascula* subsp. *speciosa*, syn. *O. m.* subsp. *signifera*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*), vemenník zelenkastý (*Platanthera chlorantha*), prvosienka holá (*Primula auricula*), pľúcnik úzkolistý (*Pulmonaria angustifolia*), vřba sivozelená (*Salix starkeana*), sezel smldníkovitý (*Seseli peucedanoides*, syn. *Gasparrinia peucedanoides*), ostrevka dlhosteblová (*Sesleria heuffleriana*), ostrevka maďarská (*Sesleria hungarica*), silenka donetská (*Silene donetzica*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), zimozeleň bylinná (*Vinca herbacea*)

Biotopy druhov živočíchov európskeho významu

GASTROPODA – ULITNÍKY: bythinela panónska (*Bythinella pannonica*)

HMYZ – MOTÝLE: jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), pestroň vlkocový (*Zerynthia polyxena*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*); HMYZ – CHROBÁKY: *fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), behúnik maďarský (*Duvalius hungaricus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*); HMYZ – ROVNOKRÍDLOVCE: kobyľka Štysova (*Isophya stysi*), koník Brunnerov (*Paracaloptenus caloptenoides*), kobyľka sedmohradská (*Pholidoptera transsylvanica*), saga stepná (*Saga pedo*), koník slovanský (*Stenobothrus eurasius*); OBOJŽIVELNÍKY: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosnička zelená (*Hyla arborea*); PLAZY: jašterica zelená (*Lacerta viridis*); užovka fřkaná (*Natrix tessellata*); VŤÁKY: rybárik riečny (*Alcedo atthis*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*); CICAVICE – HLODAVICE: sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*); CICAVICE – NETOPIERE: netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier s'ahovavý (*Miniopterus schreibersii*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), podkovár južný (*Rhinolophus euryale*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*); CICAVICE – ŠELMY: mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), *vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*);

Biotopy druhov živočíchov národného významu

HMYZ -- MOTÝLE: modráčik horcový (*Maculinea alcon*); HMYZ -- ROVNOKRÍDLOVCE: kobylka Bejbienkova (*Isophya beybienkoi*); OBOŽIVELNÍKY: salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*); VĚTÁKY: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), dudok chochlatý (*Upupa epops*);

Druhy vtákov

bocian čierny (*Ciconia nigra*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*) tesár čierny (*Dryocopus martius*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bučiak veľký (*Botaurus stellaris*), chriašť bodkovaný (*Porzana porzana*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*Ficedula parva*), škovránik stromový (*Lullula arborea*), sokol s'ahovavý (*Falco peregrinus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), výr skalný (*Bubo bubo*), výrik lesný (*Otus scops*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žlna sivá (*Picus canus*),

Poznámka:

Prioritný biotop a prioritný druh sú označené symbolom *. Sú to tie, za zachovanie ktorých má Európska únia mimoriadnu zodpovednosť

Abiotické javy:

Formy svahovej modelácie, erózie, zvetrávania, štruktúrne a tektonické formy reliéfu - skalné okno (Zádielska tiesňava, Hájska tiesňava, Brzotínske skaly, Sokolia skala.), skalná ihla (Drieňovec, Zádielska tiesňava), skalná veža (Gerlašská skala, Brzotínske skaly, Havrania skala), bralo (Hrušovská lesostep, Zádielska tiesňava, Brzotínske skaly, južné a severné svahy planiny Horný vrch, južné svahy Dolný vrch, západné a severné svahy Plešivskej planiny, východné svahy Koniarskej planiny), skalný previs (Drieňovec, Brzotínske skaly, Železné vráta, Zádielska tiesňava), skalná stena (obvody planín, Sokolia skala, Drieňovec, Brzotínske skaly, Plešivská planina - Železné vráta, Holá skala, Dubník, Zádielska tiesňava), krajinársky významný hrebeň (Zádielska planina po Turniansky hradný vrch), suťový prúd (Zádielska tiesňava, Hájska tiesňava, svahy planiny Dolný a Horný vrch, Silickej planiny, Plešivskej planiny, Jasovskej planiny).

Krasový a fluviokrasový reliéf - krasové planiny Koniarska planina, Plešivská planina, Silická planina so Silickými úbočami, Horný vrch s Borčianskou brázdou, Zádielska planina, Jasovská planina, Dolný vrch. Tiesňavy - Zádielska a Hájska tiesňava. Kaňonovité doliny - kaňon rieky Slanej a kaňon Štítnika. Krasové jamy (závrty) - sú najčastejšou formou reliéfu s hustotou výskytu až 50 km² na plošinách všetkých planín. Škrapy - vystupujú na povrch na celom území, vytvárajú škrapové polia (napr.: Domické a Kečovské škrapy, hrebeň Jasovskej planiny, Turniansky hradný vrch). Slepé a poloslepé doliny - (napr. dolina okolo vrchu Bulan, slepá dolina pod Červenou skalou pri Silickej Brezovej). Jazerá - (Lúčianske jazero, Jašteričie jazero). Krasové priehlbne - (napr.: centrálna časť Plešivskej planiny, severná časť Plešivskej planiny, východne od Železných vrát, severná časť Silickej planiny, priehlbneň Bučina). Krasové chrbty a kopy - (Plešivská planina, kóty Ostré vršky).

Fluviokrasové formy – fluviokrasové plošiny - v severnej časti Plešivskej planiny, v západnej časti planiny Horný vrch, v severovýchodnej časti Zádielskej planiny a v severovýchodnej časti Jasovskej planiny. Fluviokrasový reliéf - na rázsochovitých výbežkoch Silickej planiny medzi Plešivcom a Domicou a východná časť Jasovskej planiny.

Okrajové krasové formy – okrajové krasové jamy na polokrasovej plošine medzi Gombasekom a Silicou, slepé úvaliny a slepé a poloslepé periglaciálne doliny (na Silickej planine okolo obce Silica, Silickej Brezovej pri Červenej skale, resp. dolina Brezoblatného potoka).

Jaskyne – na celom území Slovenského krasu sa nachádza okolo 1300 jaskýň v členení na horizontálne jaskyne a vertikálne jaskyne – priepasti. Jaskyne vytvárajú rozsiahle podzemné systémy (napr. Silicko-gombasecký jaskynný systém, Brezovsko-kečovský systém, systém jaskýň Domic - Baradla, Moldavská jaskyňa, Skalistý potok).

Penovcové pramenisko, penovcové kaskády, penovcové kopy – typické usadeniny sladkovodných pramenných vápencov (napr. Hájsky potok, Krásnohorská Dlhá Lúka - Buzgó, Eveteš - Jablonov nad Turňou, Veľká skala - Hrhov, Strašná studňa, Mlynský prameň, Sokolia skala – Silická Jablonica, Čierna vyvieracia – Gombasek).

Hydrogeologické formy – pramene, prameniská, ponory, vyvieracky – podzemná voda obieha vo viacerých hydrogeologických štruktúrach. Najvýznamnejšie sú štruktúry Plešivskej planiny, Koniara, Ardovská, Veľkej skaly, Horného a Dolného vrchu, Hačavsko-jasovská a Vysokej. Na povrch sa dostáva cez jaskyne alebo vyvieracky (napr.: Biela a Čierna vyvieracia, Pstružia, Brzotínska, Buzgó, Eveteš, Veľká skala, Köszöru, Veľká hlava, Skalistý potok, Drienovecká). Vodopády – Hájske vodopády na Hájskom potoku.

Významné stratigrafické a paleontologické lokality (Rakovnica, Silica, Silická Brezová, Gombasek, Soroška, Lipovník, Drnava – Bleskový prameň, Eveteš – Jablonov nad Turňou, Hrušov, Hrhov, Silická Jablonica, Dvorníky, Miglinc, Drienovec).